

Justis- og beredskapsdepartementet

Dokumentet blir kun sendt pr. e-post

Deres ref.

Vår ref.

Dato:

Sak nr: 22/7897-4

28.06.2023

Saksbehandler: Tonje Drevland

Dir.tlf: 92621800

Korrigerings av feil i høringsvar fra Forbrukertilsynet - styrking av retten til kontant betaling

Vi viser til Forbrukertilsynets høringsvar av 15.12.2022 til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 01.09.2022 om "*Styrking av forbrukeres rett til å betale med kontanter – endringer i finansavtalelovens regler om betalingsoppgjør*".

Vi ser at vår uttalelse i høringsvaret om tilsyn og sanksjonering ved brudd på retten til kontant betaling, var basert på en uriktig lovforståelse fra vår side. Dette anser vi som viktig å korrigere, slik at departementet ikke baserer seg på vår tidligere uttalelse på dette punkt i det videre lovarbeidet.

I vårt høringsvar punkt 8 kommenterer vi sanksjoner ved brudd på bestemmelsene om kontant betaling. Der skriver vi følgende:

«Departementet tar i høringen til orde for at det burde gis en sanksjonshjemmel for overtredelsesgebyr, i tillegg til den som allerede følger av mfl. § 42.

Det foreligger etter vår vurdering ikke behov for en egen hjemmel for sanksjoner ved brudd på § 2-1 i finansavtaleloven. I ny finansavtalelov § 3-55 (1) jf. (2) er Forbrukertilsynet gitt myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på bestemmelsene gitt i eller i medhold av loven. Forbrukertilsynets syn er derfor at det foreligger tilstrekkelig hjemmel for å kunne sanksjonere eventuelle brudd på blant

annet fil. § 2-1 med overtredelsesgebyr, dersom vilkårene i lovens § 3-55 (1) jf. (2), er oppfylt.

Forbrukertilsynet ønsker også å trekke frem at en særhjemmel for brudd på fil. § 2-1, som altså i utgangspunktet ikke er nødvendig, kan gi uheldige utslag i form av høyere forventninger fra forbrukere og samfunnet generelt om at Forbrukertilsynet skal prioritere å sanksjonere brudd på retten til kontant betaling.

Forbrukertilsynets syn er derfor at en egen hjemmel for overtredelsesgebyr ved brudd på plikten til å ta imot kontant betaling ikke bør innføres.»

Etter at finansavtaleloven nå har trådt i kraft, ser vi at hjemmelen i finansavtaleloven § 3-55 til å føre tilsyn med lovens regler kun gjelder overfor «en næringsdrivende tjenesteyter». Dette avgrenser i vesentlig grad Forbrukertilsynets mulighet til å føre direkte tilsyn med finansavtalelovens regler, da kun svært få av alle næringsdrivende i Norge er «tjenesteyter» slik dette er definert i finansavtaleloven § 1-4 tredje ledd. Vår uttalelse, som sitert ovenfor, bygger derfor ikke på et riktig grunnlag og er dermed feil.

Dette innebærer at Forbrukertilsynets tilsyn med reglene i finansavtaleloven kapittel 2, herunder retten til kontant betaling etter ny finansavtalelov, som etter tidligere lov, i hovedsak må basere seg på de hjemlene vi har til å føre tilsyn etter markedsføringslovens regler. Tilsyn med denne delen av finansavtaleloven vil da basere seg på det såkalte lovstridsprinsippet, hvor brudd på spesiallovgivning som er satt for å beskytte forbrukernes økonomiske interesser kan være brudd på markedsføringslovens regler. Se nærmere omtale av lovstridsprinsippet i [Prop. 50 LS \(2022-2023\)](#) side 29-33.

I [Prop. 50 LS \(2022-2023\)](#) på side 32 uttaler Barne- og familiedepartementet følgende om kravet til hjemmel i lov (legalitetsprinsippet) ved brudd på markedsføringsloven med grunnlag i lovstridsprinsippet:

«Departementet mener, på bakgrunn av ovennevnte rettskilder, at dersom handlingsnormen i den ufravelige spesialloven er tilstrekkelig klar, så kan Forbrukertilsynet sanksjonere vesentlige eller gjentatte lovbrudd med overtredelsesgebyr, jf. mfl. § 6, § 42 og lovstridsprinsippet. Det vises til at handlingsnormen i den ufravelige spesiallovgivningen svært ofte gjennomfører fullharmoniserte EU-regler. (...)

Samtidig mener departementet at en eksplisitt hjemmel om overtredelsesgebyr i spesiallovgivningen vil kunne bidra til at det i enda større grad blir klart og tydelig for både tilsynsmyndigheter og næringsdrivende hvilke bestemmelser i spesiallovgivningen som det er hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr for, og at man

på denne måten unngår eventuelle diskusjoner og uklarheter om hvor langt det ulovfestede lovstridsprinsippet rekker i saker der det ilegges overtredelsesgebyr. Det vises også til at tilsvarende er gjort i finansavtaleloven i § 3-55 første og annet ledd og i § 7-2, hvor det vises til henholdsvis mfl. § 42 og angreerettloven § 29, og synliggjør at Forbrukertilsynet kan ilegge et overtredelsesgebyr ved brudd på loven. (...)

I lys av dette foreslår departementet at det også tas inn eksplisitte lovhjemler i avtaleloven, forbrukerkjøpsloven og ehandelsloven (...)»

På grunnlag av uttalelsene i [Prop. 50 LS \(2022-2023\)](#) har Stortinget nå vedtatt hjemler i spesiallovgivningen som viser til Forbrukertilsynets tilsynskompetanse og fastsetter egne hjemler for overtredelsesgebyr. Tilsvarende vurderinger som er gjort i den forbindelse, vil også gjelde for arbeidet med styrking av retten til kontant betaling.

Vi ber om at denne korrigeringen i vårt høringsvar legges ut på regjeringen.no sammen med vårt opprinnelige høringsvar av 15.12.2022, dersom dette er mulig.

Med hilsen

Trond Rønningen
Direktør

Mats Bjønnes
fung. avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet signatur